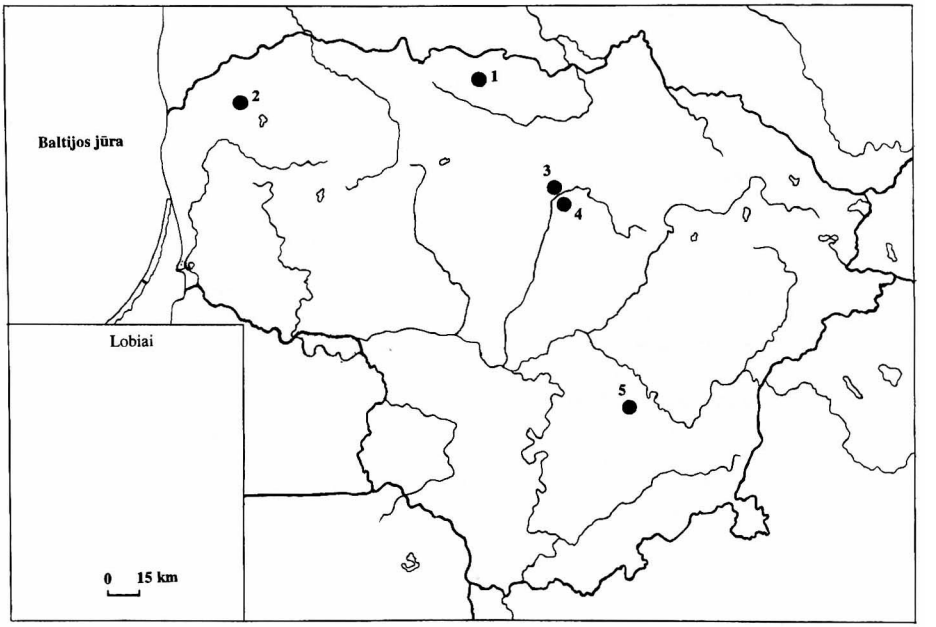

Pav. 66. 1996–1997 m. aptikti lobiai:
Fig.66. The hoards, found in 1996–1997:
1. Joniškis, 2. Meilės kalnas, 3. Panevėžys, 4. Panevėžys, 5. Vievis.

XI. NUMIZMATIKA

Giedrius Aleliūnas

Joniškio lobis

1997 m. birželio mėnesį, atliekant archeologinius tyrinėjimus Joniškio mieste, projektuojamos šiluminės trasos vietoje, rastas XIX a. antrosios pusės–XX a. pradžios monetų lobis. Jis aptiktas Miesto a. Nr. 17 namo kieme (buvusi parduotuvė „Vaikų pasaulis"). Lobis buvo paslėptas 14 m į P nuo paminėto pastato PV kampo, 2 m nuo Mažosios g. Š kelkraščio. Lobis rastas moliniame puode, 50 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus, perkasos sienelėje (kv. 27A). Miesto a. pastatas Nr. 17 statytas XX a. septintajame dešimtmetyje, prieš tai nugriovus ankstesnius pastatus. Kaip matyti iš tirtos perkasos sienelių, lobis paslėptas sodybos kieme, įkasant jį į žemę 10–20 cm.

Viršutinis iki 20 cm storio sluoksnis susidaręs pastačius dabartinį pastatą (šlakas, žvyras), po juo eina 10–15 cm storio griuvenų sluoksnis, čia prasideda 40 cm storio tamsiai pilkos žemės sluoksnis – buvęs žemės paviršius. Puodas buitinis, stačiomis sienelėmis, iš vidaus su tamsiai ruda glazūra, kuri apsitrynusi. Didesnė monetų dalis buvusi suvyniota į kažkokį audeklą, jo likučiai prilipę prie monetų. Kai kurios monetos sulipusios į stulpelius.

Lobio sudėtis:

Lobį sudaro 93 sidabrinės Rusijos (91) ir Vokietijos (2) monetos.

Rusija

Nikolajus I

1 rublis – 1834 m. (1 vienetas)

Aleksandras II

20 kapeikų – 1861 m. (1), 1867 m. (3), 1869 m. (1), 1871 m. (1), 1874 m. (1), 1878 m. (2), 1879 m. (1), 1880 m. (2).

Aleksandras III

20 kapeikų – 1881 m. (1), 1891 m. (1).

50 kapeikų – 1893 m. (1).

Nikolajus II

15 kapeikų – 1897 m. (1), 1899 m. (1), 1902 m. (3), 1903 m. (2), 1904 m. (1), 1906 m. (3), 1907 m. (4), 1908 m. (3), 1909 m. (2), 1913 m. (5), 1914 m. (1).

20 kapeikų – 1901 m. (1), 1903 m. (2), 1905 m.(2), 1906 m. (3), 1907 m. (1), 1908 m. (2), 1909 m. (3), 1910 m. (1), 1911 m. (3), 1912 m. (2), 1913 m. (2), 1915 m. (1).

50 kapeikų – 1896 m. (11), 1897 m. (4), 1899 m. (4), 1900 m. (1), 1912 m. (4), 1913 m. (1).

1 rublis – 1901 m. (1).

Vokietija

1 markė – 1876 m. (1), 1914 m. (1).

Kaip matyti, anksčiausia lobio moneta – 1834 m. Rusijos Nikolajaus I 1 rublis, vėliausia – 1915 m. Rusijos Nikolajaus II 20 kapeikų. Tad reikia manyti, kad lobis paslėptas Pirmojo pasaulinio karo metais. Didesniąją lobio dalį sudarė smulkesnio nominalo monetos (15, 20, 50 kapeikų). Monetos gerai išlikusios, dauguma menkai nudilusios. Numizmatiškai retų monetų lobyje nerasta, tai gana plačiai paplitusios, dažnai randamos monetos. Lobio reikšmė ta, kad šio laikotarpio monetų lobių Lietuvoje rasta nedaug, kartu tai pirmas lobis, rastas Joniškyje.

Giedrius Aleliūnas

Coin hoard in Joniškis

In 1997 a 20th century coin hoard was observed in a trench in Joniškis. The finding included 96 Russian and German silver coins. The Nikolai I 1 rouble coin from

1834 is ascribed to the earliest period while the sample of the latest period is provided by a 20 copeic coin from 1915. Supposedly, the coins were buried in an earthenware pot during World War I.

Arūnas Astramskas

Panevėžio kraštotyros muziejaus sidabro lydiniai

1997 m. PKM įsigijo 7 lietuviškus pusapvalės lazdelės formos sidabro lydinius. Tikslesnės lydinių radimo aplinkybės nėra žinomos, kadangi jų ankstesnysis savininkas Povilas Medelinskas yra miręs. Lydiniai įsigyti iš jo giminaičių, gyvenančių Ramygaloje, kur pastaraisiais metais gyveno ir pats P. Medelinskas. Paskutinė P. Medelinsko darbovietė – Bazilionių miestelio mokykla (Jonavos raj.). Iš įkartų pobūdžio (visos jos labai negilios) galima daryti prielaidą apie bendrą lydinių kilmę. Pateikiame trumpą lydinių aprašymą.

1. Lydinys su 2 įkartomis. Abu galai suploti, vienas platėjantis. Ilgis 12,53 cm. Masė 102,505 g. Įkartų gylis 1,5 mm. PKM GEK 24734.

2. Lydinys su 1 įkarta. Abu galai nestipriai suploti. Ilgis 12,13 cm. Masė 105,635 g. Įkartos gylis 1 mm. PKM GEK 24735.

3. Lydinys be įkartų, plokščios formos. Abu galai suploti. Ilgis 14,45 cm. Masė 106,353 g. PKM GEK 25145.

4. Lydinys su 1 įkarta. Plokščios, netaisyklingos formos, vienas galas bukesnis. Ilgis 12,67 cm. Masė 104,582 g. Įkartos gylis 1,3 mm. PKM GEK 25146.

5. Lydinys su 1 įkarta. Abu galai suploti. Ilgis 11,19 cm. Masė 104,34 g. Įkartos gylis 1,2 mm. PKM GEK 25147.

6. Lydinys su 1 įkarta. Abu galai suploti, buki. Ilgis 10,81 cm. Masė 106,609 g. Įkartos gylis 1 mm. PKM GEK 25148.

7. Lydinys su 10 įkartų. Abu galai suploti, vienas platėjantis, lenktas. Ilgis 14,06 mm. Masė 103,673 g. PKM GEK 25149.